

Doktorandhandboken

- rättigheter och nyttigheter

**Doktorandnämnden
at Uppsala Universitet**

Förord

Att forska är roligt! Forskarutbildningen innebär en tid av kreativitet, utveckling och frihet. Men som alla utbildningar och jobb medför den också rättigheter och skyldigheter. Vad gör man om man kör fast i forskningen eller om man får problem med sin handledare? Vad gäller om man får barn och vill vara föräldraledig eller om man blir sjuk?

Denna skrift är sammanställd för att informera i dylika frågor. Vår strävan har genomgående varit att samla information som är giltig för hela universitetet. Vid sidan av denna generella information har de olika fakulteterna och institutionerna också egna regler och riktlinjer. Information om dessa kan fås från respektive fakultetsdoktorandråd, fakulteternas hemsidor och Medarbetarportalen (ofta under “HR”), och inte minst från institutionerna. Denna skrift föreligger nu i en tredje upplaga. Arbetet med att sammanställa, revidera och ajourföra informationen har utförts av en arbetsgrupp bestående av medlemmar i Doktorandnämnden. Vår förhoppning är att denna skrift skall ge Uppsala universitets doktorander en bild av sina rättigheter och skyldigheter samt en del annan matnyttig information och finger-visningar om var de kan finna ytterligare mer detaljerad information om olika saker av intresse. Det är vår förhoppning att detta skall öka möjligheterna att ta tillvara allt det positiva som forskarutbildningen har att erbjuda.

Lycka till med forskningen!

Uppsala, våren 2017

Författarna

Detta dokument finns tillgängligt elektroniskt på:
<https://dn.uppsalastudentkar.se/home>

Innehållsförteckning

Förord.....	2
Innehållsförteckning.....	4
Doktorandinflytande och organisation.....	6
Allmänt.....	6
Fakultetsdoktorandråd.....	7
Organisationsskiss.....	8
Student- och doktorandombud.....	9
Studentlegitimation, kårleg och nationer.....	9
Forskarutbildningen.....	10
Allmänt.....	10
Studieplan.....	11
Rapportera forskningsaktivitet.....	12
Handledare.....	12
Handledarbyte.....	13
Licentiatexamen.....	15
Doktorsexamen.....	15
Kurser.....	16
Pedagogisk grundutbildning.....	17
Försörjning.....	17
Allmänt.....	17
Doktorandanställning.....	18
Stipendiering och annan finansiering.....	19

Institutionstjänstgöring.....	19
Prolongation.....	20
Sjukfrånvaro	21
Tjänstledighet och studieuppehåll.....	21
Föräldraledighet	22
Översikt över ersättningar och förmåner.....	23
Indragning av resurser och avregistrering.....	24
Ytterligare förmåner och nyttigheter.....	25
Hälsa- och sjukvård	25
Friskvårdsbidrag	26
Internationella kansliet.....	27
Hitta bostad	27
Facket	28
A-kassa	28
Permanent uppehållstillstånd för doktorander.....	28
Länkar, lagar och regler, med mera	29
Allmänna matnyttiga länkar	29
Lagar och regler	30

Doktorandinflytande och organisation

Allmänt

Som doktorand har man enligt gällande lagstiftning rätt till inflytande över sin utbildning. Studentrepresentationen vid Uppsala universitet organiseras i skrivande stund genom universitetets sex **studentkårer**: Uppsala studentkår, Farmaceutiska studentkåren, Uppsala teknolog- och naturvetarkår, Uppsalaekonomerna, Juridiska föreningen och Gotlands studentkår Rindi, beroende på vilken fakultet eller geografiskt campus man tillhör. Det är frivilligt att vara med i en studentkår. För mer information om kårerna och hur man skriver in sig, besök: www.uppsalastudent.com.

Doktorandnämnden är ett samarbetsorgan där doktorander från samtliga fakulteter, oavsett kårtillhörighet, finns representerade. Nämnden behandlar frågor som berör alla universitetets doktorander, utser representanter till universitetsgemensamma nämnder och kommittéer, och anordnar sociala aktiviteter för att sammanföra doktorander från olika delar av universitetet. För inflytande över utbildningen på just din fakultet finns det **fakultetsdoktorandråd**. Fakultetsdoktorandråden bevakar utvecklingen och tar initiativ inom sina respektive fakulteter, och utser representanter för doktoranderna till fakultetens beslutsorgan och Doktorandnämnden.

Inom vetenskapsområdet för humaniora och samhällsvetenskap (Humsam) finns även **Humanistiska och samhällsvetenskapliga doktorandutskottet (HSDU)**, som är ett samarbetsorgan för de olika fakultetsdoktorandråden vid Humsam, vilket bevakar områdesgemensamma frågor och utser representation till områdesnämnden.

Många institutioner eller delar av institutioner har även egna **doktorandföreningar** som på olika sätt bevakar sina doktoranders intressen. Dessa föreningar är viktiga för att ge doktorander en möjlighet att knyta kontakter och komma till tals för att förbättra den lokala arbetsmiljön. För mer information om hur man startar en doktorandförening, kontakta Doktorand-nämndens ordförande. Även i institutionsstyrelserna och i andra lokala organ finns det doktorand-representanter. Om det finns en doktorandförening vid institutionen kan de utse doktorandrepresentant, annars brukar institutionen utlysa val enligt universitetets föreskrifter. Samtliga student- och doktorand-representanter väljs för en mandatperiod om ett år.

Fakultetsdoktorandråd

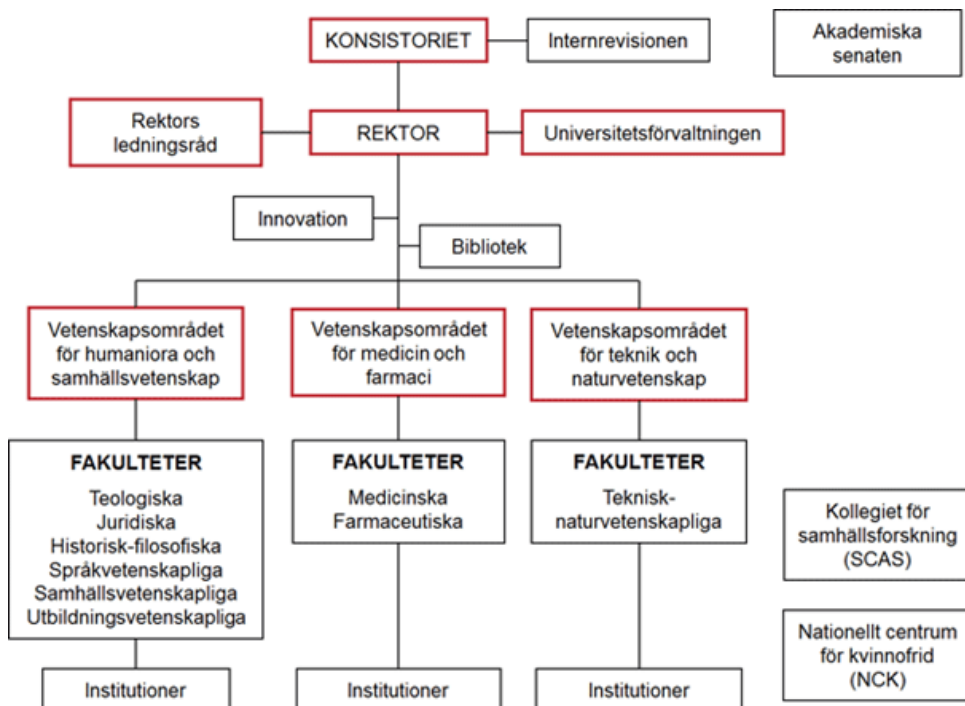
Vid universitetet finns följande fakultetsdoktorandråd:

- Farmaceutiska doktorandrådet (FDR),
- Humanistiska doktorandrådet (HDR),
- Juridiska doktorandrådet (JDR),
- Medicinska doktorandrådet (MDR),
- Samhällsvetenskapliga doktorandrådet (SDR),
- Teologiska doktorandrådet (TDR),
- Teknisk-naturvetenskapliga doktorandrådet (TNDR), och
- Utbildningsvetenskapliga doktorandrådet (UDR).

Kontaktuppgifter till respektive fakultetsdoktorandråd kan finnas på:
<https://dn.uppsalastudentkar.se/content/organisation/doktorandrad>

Organisationskiss

Översiktlig bild av Uppsala universitets organisation:

Doktoranderna har normalt representanter i de olika nämnder och råd som finns på respektive nivå. Doktorandnämnden utser representanter på universitetsnivå och de olika doktorandråden eller deras samarbetsorgan (som HSDU) utser representanter på fakultets- och områdesnivå.

Därutöver är doktoranderna normalt representerade i de olika forum- och centrubildningar samt nätverk som finns vid eller är knutna till universitetet. Hur doktorandrepresentationen där ser ut och hur den väljs varierar.

Student- och doktorandombud

Studentkårerna har anställda student- och doktorandombud dit du som doktorand kan vända dig för råd och stöd om du har problem relaterade till forskarutbildningen. Det kan exempelvis röra frågor om rättigheter i samband med föräldraledighet, behov av företagshälsovård eller handledarbyte. Om du inte uttryckligen önskar det så driver ombuden aldrig ett ärende framåt eller för information vidare.

För ytterligare information, besök:

http://www.uppsalastudentkar.se/stod_och_rad/student_och_doktorandombud

Ombuden nås på: ombud@us.uu.se

Studentlegitimation, kårleg och nationer

Alla studenter inklusive doktorander har i början av varje termin möjlighet att ansöka om studentlegitimation, där det för närvarande finns ett avtal med Mecenat. Studentlegitimationen berättigar till studentrabatter på t.ex. böcker, datorer, tåg- och bussresor samt mycket annat (alla rabatter finns på www.mecenat.se eller www.studentkortet.se). Om man är medlem i en studentkår och/eller studentnation finns det angivet på kortet, men man är berättigad till studentlegitimation även om man inte är medlem i studentkår eller studentnation. Är du medlem i en studentnation används studentlegitimationen (vilket är samma sak som kårleg), tillsammans med giltig fotolegitimation, för inträde till Uppsalas 13 studentnationer.

Nationerna har en viktig studiesocial roll i Uppsala. Förutom att de är bra ställen att träffa människor som studerar eller forskar i olika

ämnen har de bostäder, stipendier, bibliotek, pub, matservering, fik, gasquer, idrottsföreningar, körer, teaterföreningar, orkestrar och annat som kan berika studietiden. Nationsstipendier kan vara en bra källa till extra medel för forskningsrelaterade resor, utrustningsinköp, fältarbete etc. För mer information om nationernas verksamhet, om kommande evenemang, stipendier och om hur man blir medlem, besök: www.uppsalastudent.com

Forskarutbildningen

Allmänt

Forskarutbildningen består av ett antal kurser och ett avhandlingsarbete där doktoranden genomför ett individuellt forskningsprojekt. Utbildningen omfattar fyra års nettostudietid motsvarande heltidsstudier (dvs 240 hp) och avslutas med doktorsexamen. Efter minst 120 högskolepoäng kan den avslutas med licentiatexamen (se vidare nedan). För att antas till forskarutbildningen krävs grundläggande behörighet och särskild behörighet som varje enskild fakultet föreskriver samt att den sökande bedöms ha den förmåga i övrigt som behövs för att gå igenom utbildningen. Om man kommer från ett land utanför Norden behövs dokumenterade kunskaper i engelska. Varje vetenskapsområde/fakultet har mer information om fakultetsspecifika förhållanden på sina hemsidor.

Universitetet vill undvika att forskarstudenter antas enligt en redan initialt planerad tvåstegsmodell, där studenten antas som först licentiand, och sedan som doktorand. För att säkerställa att sådana modeller inte tillämpas ska antagning av licentiander ske av fakultetsnämnd eller av motsvarande organ med ansvar för utbildning på

forskarnivå, och antagning av licentiander får inte delegeras till institutionsnivå. En särskild motivering till licentiandantagning ska införas i forskarstudentens individuella studieplan. En forskarstudent som ursprungligen antagits till en utbildning som avslutas med licentiatexamen kan dock, efter förnyad beviljad ansökan, fortsätta sina studier mot en avslutande doktorsexamen. En doktorand som ursprungligen planerat att avsluta sin utbildning med doktorsexamen ska kunna avsluta sina studier med licentiatexamen. (Det sagda framgår av 3 § i Antagningsordningen för utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet, UFV 2012/2057).

Studieplan

Enligt högskoleförordningen skall det finnas en allmän studieplan för respektive forskarutbildningsämne. Dessutom ska en individuell studieplan upprättas för varje doktorand (högskoleförordningen 6 kap 29 §). Den individuella studieplanen ska innehålla uppgifter om avsedd examen, tidsplan för forskarutbildningen, bedömning av finansiering för hela utbildningen, planerad undervisning, särskilda villkor som gäller studierna, såsom arbetsplats, dator och övriga arbetsredskap, samt uppgifter om handledare och handledningens omfattning. (läs mer om den individuella studieplanen i Riktlinjer för utbildning på forskarnivå: http://regler.uu.se/digitalAssets/38/38626_Riktlinjer.pdf)

Den individuella studieplanen är ett dokument med rättslig verkan vilket ska följas upp minst en gång per år av doktorand och handledare, vid behov revideras och därefter skrivs under av doktorand, handledare och prefekt. Om det finns behov av att revidera den individuella studieplanen oftare bör det göras. Syftet med denna uppföljning är att bevaka att forskningsprojektet fortskrider som det ska, samt att lösa eventuella problem på ett så tidigt stadium som möjligt. Alla parter bör komma ihåg att den individuella studieplanen

är ett juridiskt bindande dokument, vilket betyder att den anger dina åtaganden som doktorand, samtidigt som den anger vad universitetet har för skyldigheter gentemot dig. Det sistnämnda innebär också att studieplanen kan återopas och utnyttjas av till exempel en doktorand som inte anser sig ha fått det som genom studieplanen utlovats.

Rapportera forskningsaktivitet

Enligt rektors beslut ska uppgifter om doktorandernas aktivitet och försörjning rapporteras i Uppdok två gånger per år. Rapporteringen görs för ett kalenderhalvår i taget, januari–juni och juli–december, samt ska göras senast 6 januari för höstens aktivitet och senast 6 juni för vårens aktivitet. Detaljer om hur rapportering ska ske kan i allmänhet fått från en administratör på din institution.

Handledare

Som doktorand har man normalt rätt till handledning under utbildningen (högskoleförordningen 6 kap 28 §). För varje doktorand ska enligt högskoleförordningen minst två handledare utses: dels en huvudhandledare, med huvudansvar för forskarutbildningen, inklusive avhandlingsarbetet, dels en biträdande handledare. Minst en av handledarna ska vara docentkompetent. Vidare måste en av handledarna vara anställd vid eller adjungerad till Uppsala universitet. Vid behov kan en doktorand ha flera biträdande handledare.

Till huvudhandledare utses lämpligen den av handledarna som planeras ha det största löpande ansvaret för avhandlingsarbetet. I den individuella studieplanen skall anges respektive handledares uppgifter och ansvarsområde.

Handledarnas främsta uppgift är att hjälpa doktoranden att utvecklas till en självständig forskare. En handledare skall vara rimligt, men inte

nödvändigtvis ständigt, tillgänglig för sina doktorander, t.ex. vid schemalagda gruppmöten och diskussionstider, men också genom spontana kontakter på arbetsplatsen. I situationer då handledare och doktorand är verksamma på skilda platser under längre tid än någon månad bör det finnas en ömsesidig överenskommelse om hur kontakten mellan inblandade handledare och den forskarstuderande ska upprätthållas (en sådan överenskommelse tas in i den individuella studieplanen). En handledare bör också: vara en vetenskaplig samtalspartner; hjälpa till med valet av avhandlingsämne och ansvara för att det är realistiskt och genomförbart; granska manuskript och annat material samt genomarbeta text och resultat som ska publiceras; rekommendera kurser samt intressant och relevant litteratur; hjälpa till att etablera kontakter med andra institutioner i Sverige och utomlands; medverka till att doktoranden kan besöka och delta i internationella konferenser och möten, samt rekommendera fonder från vilka man kan söka anslag. Ytterligare information om handledarens roll, och vad du kan förvänta dig från dina handledare, finns i dokumentet Riktlinjer för utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet (avsnitt 8, http://regler.uu.se/digitalAssets/96/c_96954-1_3-k_riktlinjer.pdf).

För att samarbetet under utbildningen på forskarnivå ska fungera så bra som möjligt bör handledare och doktorand redan på ett tidigt stadium göra klart vilka krav och förväntningar de har på varandra, gärna skriftligt som bilaga till den individuella studieplanen.

Handledarbyte

Om handledningen inte fungerar ska doktoranden i första hand tala med sina handledare, prefekten eller ansvariga för forskarutbildningen på institutionen. Man kan också när som helst kontakta doktorandombuden, som erbjuder konfidentiell rådgivning.

En doktorand har enligt högskoleförordningen (6 kap 28 § 2 st) rätt att byta handledare om han eller hon begär det. Doktorander antas till en institution vid universitetet, och inte till, exempelvis, ett specifikt projekt eller till en individuell handledare som är anställd vid institutionen. Det kan medföra svårigheter att byta handledare, men det är en författningsreglerad rättighet man har som doktorand, och därmed är fakulteten och institutionen skyldiga att hjälpa till om det skulle vara nödvändigt. Det är prefekten som ansvarar för processen, men på vissa institutioner har denna uppgift delegerats till studie- rektorn för forskarutbildningen.

Det är prefektens uppgift att finna en lösning som så långt möjligt tillgodoser båda parternas intresse. I vissa fall, t.ex. då den forskar- studerande nästan är färdig, bör det övervägas om den ursprungliga handledaren ska ha kvar en roll som vetenskapligt ansvarig för projektet. Om ärendet gäller doktorander i början av utbildningen bör man vid byte av handledare överväga att även byta projekt. I vilken utsträckning det är motiverat varierar mellan forskningsämnen.

Det är ofta enklare att byta biträdande handledare än att byta huvud- handledare. Det är heller inte särskilt ovanligt att ett byte av biträdande handledare sker på grund av att ett forskningsprojekt utvecklats i en riktning som av vetenskapliga skäl motiverar det.

Byte av handledare ska ske om:

- handledaren inte längre är anställd/adjungerad vid universitetet, eller är helt tjänstledig under en längre period,
- om hon/han får sådana nya uppgifter inom universitetet eller drabbas av sjukdom så att det är svårt att fullgöra uppdraget som handledare, samt om

- en jävssituation har uppstått. För mer information, se Jävsregler inom universitetets verksamhetsområde: <http://regler.uu.se/Detalsida/?contentId=16493&kategoriId=119>

Vid byte av handledare ska den individuella studieplanen revideras och de ändrade förhållandena läggas in i Uppdok samt anmälas till fakultetens kansli (eller motsvarande).

Licentiatexamen

Licentiatexamen kan avläggas efter två års heltidsstudier, under förutsättning att de kurser som ingår i den delen av forskarutbildningen är godkända samt att forskarstuderanden har författat en uppsats om minst 60 hp vilken försvarats och godkänts vid ett licentiatseminarium. En studerande som har antagits till forskarutbildning för doktorexamen kan inte mot sin vilja tvingas att avlägga licentiatexamen, även om det i vissa ämnen är vanligt att man avlägger licentiatexamen på vägen mot doktorexamen. Inom vissa ämnen tillämpas en obligatorisk halvtidskontroll efter två år (i så fall ska den finnas med i den individuella studieplanen). Hur examinationen av licentiatuppsatser ska gå till ska framgå i ämnets forskarutbildningsplan.

Doktorexamen

För doktorexamen fordras att doktoranden dels har blivit godkänd vid de kurser som ingår i forskarutbildningen, dels har fått doktorsavhandlingen godkänd vid en offentlig disputation. I avhandlingen presenteras forskningsresultaten som bevis på doktorandens förmåga att självständigt formulera och behandla vetenskapliga problem. En doktorsavhandling ska tillföra ny kunskap och därigenom föra

vetenskapen framåt. Det finns två sorters avhandlingar: monografier och sammanläggningsavhandlingar. En monografi är ett enhetligt sammanhängande verk medan en sammanläggningsavhandling består av ett antal artiklar som har författats under forskarutbildningen samt en sammanfattning av dessa. En del av de artiklar som ingår i en sammanläggningsavhandling kan ha författats av flera personer, men doktoranden ska vara huvudförfattare till en väsentlig del av avhandlingen. Doktorsavhandlingen ska under minst tre terminsveckor före disputationen finnas tillgänglig på universitetsbiblioteket i det antal exemplar som behövs för att möjliggöra en tillfredsställande granskning av avhandlingen före disputation.

Det är en hel del som måste organiseras i samband med disputationen och skrivandet av avhandlingen. En checklista finns på:

<https://mp.uu.se/sv/web/info/forska/avhandling/checklista-for-doktorander>

Kurser

I forskarutbildningen ingår en kursdel med t.ex. litteraturstudier. Kursdelens omfattning varierar från ämne till ämne och får vara upp till 120 högskolepoäng. Syftet med kurserna är dels att ge en allmän kompetens inom ämnet, dels att ge tillräckliga kunskaper för att fullgöra arbetet med avhandlingen. Somliga kurser och viss litteratur är obligatoriska för samtliga doktorander inom ett ämne, andra är individuella och anpassade efter forskningsuppgiften. De kurser och den litteratur som är obligatorisk inom ämnet ska anges i den allmänna studieplanen eller i ämnesutbildningsplanen, i den mån sådan finns för det aktuella ämnet. De individuella kurserna väljs av dig i samråd med handledare och fastställs i den individuella studieplanen.

Pedagogisk grundutbildning

Doktorander som undervisar inom grundutbildningen skall normalt ha genomgått inledande högskolepedagogisk utbildning eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskap. Notera att alla doktorander vid Uppsala universitet har rätt att gå den för universitetet gemensamma kursen och att det är institutionens prefekt eller studierektor som tillstyrker deltagandet. Olika fakulteter har olika ersättningsmodeller för den tid doktoranden lägger ned på kursen. På vissa institutioner kan den pedagogiska utbildningen tillgodoräknas som forskarutbildningskurs. Andra institutioner anser att det rör sig om personalutbildning som sker inom ramen för institutionstjänstgöringen (se vidare om denna nedan).

En del allmän information om undervisning och pedagogisk utveckling vid Uppsala universitet finns i dokumentet Pedagogiskt program för Uppsala universitet:

http://regler.uu.se/digitalAssets/93/a_93180-f_Ped_prog_svensk_webb.pdf

För mer information om vad som gäller för undervisning och pedagogisk utbildning vid just din institution, kontakta din handledare, alternativt till exempel studierektorn för forskarutbildningen eller doktorandrådet vid din fakultet.

Försörjning

Allmänt

Finansiering av doktorander kan se olika ut för olika doktorander. Enligt Högskoleförordningen (7 kap 34 och 36 §§) får endast antas doktorander som har en säker finansiering för hela utbildningen. I

praktiken betyder detta bland annat att institutionen inte kan åberopa medelsbrist för att sluta finansiera en doktorand. Förmånerna för doktorander skiljer sig åt beroende på vilken typ av finansiering man har. Nedan beskrivs översiktligt de vanligaste finansieringsformerna. Mer detaljerad information finns tillgänglig på Medarbetarportalen (se länkar nedan).

Om man är anställd som doktorand kan man få kompensation (i form av förlängning av anställning eller bidrag) för vissa saker såsom föräldraledigheter, sjukdom, militärtjänstgöring (högst 60 dagar), närståendevård, och förtroendeuppdrag (i t.ex. fakultetsdoktorandråd). Riktlinjer för hur många dagars förlängning man kan få för olika förtroendeposter finns på:

<http://regler.uu.se/Detailsida/?contentId=14339&kategoriId=139>

Doktorandanställning

En anställning som doktorand skall normalt avse arbete på heltid. Om en doktorand begär det, får anställningen avse arbete på heltid, dock lägst 50 procent av heltid (högskoleförordningen 5 kap 3 a §) Lönen följer en lönestege som årligen förhandlas av facket, se:

<http://www.saco.fackorg.uu.se/verksamhet/doktorandfragor/doktorandstege/>

Som anställd har man förmåner som t.ex. semester, rätt till sjukpenning, och rätt till föräldrapenning. Man har även rätt till ledighet med lön t.ex. vid begravning, flytt, och läkarbesök. Det finns olika system för hur doktorander tar ut semester vid de olika institutionerna; din personaladministratör vet vilket system som tillämpas på just din institution.

Stipendiering och annan finansiering

Annan finansiering kan vara externfinansiering, stipendiefinansiering eller egen finansiering. Finansiering från extern arbetsgivare innebär att doktoranden är anställd av den externa arbetsgivaren och har de villkor som gäller hos den arbetsgivaren.

Sedan 2016 är utbildningsbidrag inte en godkänd finansieringsform.

Information om tillgängliga stipendier finns på olika ställen, bland annat på:

<http://www.uu.se/student/stipendier/> eller

<http://www.uu.se/en/admissions/erasmus-mundus>

Doktorander som finansieras genom stipendier har rätt till en försörjningsnivå som minst motsvarar utbildningsbidraget efter skatt. Stipendier medför normalt att man inte får de sociala förmåner som doktorandanställning medför (t.ex. ingen rätt till sjukledighet eller semester). För att förbättra den studiesociala tryggheten för alla stipendiefinansierade doktorander finns det från den 1 januari 2014 en försäkring hos Kammarkollegiet för de fall doktorandens stipendier bortfaller på grund av frånvaro från studierna vid sjukdom eller föräldraledighet. Läs mer om den på:

<http://www.kammarkollegiet.se/forsakringar-och-riskhantering/studentforsakringar/doktorandforsakring>

Institutionstjänstgöring

Enligt högskoleförordningen (5 kap 2 §) ska den som är anställd som doktorand främst ägna sig åt sin egen utbildning (vari den egna forskningen ingår). För doktorander tillkommer dock ofta institutionstjänstgöring, upp till 20 % av heltid. Kompensation för detta ges normalt i form av förlängd tid för avhandlingsarbetet, vilket innebär

att institutionstjänstgöringstiden inte räknas in i forskarutbildningens nettostudietid. Om man har 20 % institutionstjänstgöring reduceras studietakten till 80 %, vilket innebär att forskarutbildningen tar 5 år istället för 4 år. Institutionstjänstgöring kan innehålla allt från undervisning och laborationshandledning till kopiering och systemadministration.

Du behöver inte utföra någon undervisning eller annan institutions-tjänstgöring om det stipendie- eller annat finansieringsavtal du har inte tillåter det, eller om det inte är inskrivet i din individuella studieplan. I allmänhet behöver du inte göra något som inte finns angivet i din individuella studieplan. Viss flexibilitet är dock tillåten, om exempelvis en senior person ber dig hjälpa till med mindre tidskrävande uppgifter med kort varsel (så att du inte hinner revidera din studieplan).

Prolongation

En doktorands nettostudietid ska motsvara 4 års heltidsstudier (240 hp). Om man ägnar sig åt annat än den egna utbildningen kan utbildningstiden i vissa fall förlängas (prolongation), om det finns skäl för förlängning. Sådana skäl kan vara ledighet på grund av sjukdom, ledighet för tjänstgöring inom totalförsvaret eller för förtroendeuppdrag inom fackliga organisationer och studentorganisationer eller föräldraledighet.

Riktlinjer för förlängning av studietiden för doktorander med olika förtroendeuppdrag finns på (arbetsinsatserna kan variera mycket mellan olika nämnder, och riktlinjerna ger uttryck för en miniminivå):

<http://regler.uu.se/Detailsida/?contentId=14339&kategoriId=139>

Sjukfrånvaro

Det finns en del information om hälso- och sjukvård nedan, under Ytterligare förmåner och nyttigheter.

Om du blir sjuk ska du anmäla detta. Anmälan kan ske via primulaweb (<https://primulaweb.uadm.uu.se/>). Om du är sjukfrånvarande får du prolongation, med en tid som motsvarar frånvaroperioden. Det är viktigt att **anmäla sjukfrånvaro från första dagen**, eftersom anmälan inte kan göras retroaktivt.

Vad gäller ersättningen för anställda gäller följande: Första sjukdagen är karensdag och helt löneavdrag görs. Dag 2 - 14 får du sjuklön från universitetet med 80 % av månadslönen. Från dag 15 i sjukperioden anmäler arbetsgivaren sjukfallet till Försäkringskassan som då betalar sjukpenning till och med dag 365. Universitetet kompletterar med 10 % av månadslönen i sjukpenningtillägg. För mer information, besök: <https://mp.uu.se/web/info/anstallning/anstallningsvillkor/sjukfranvaro>

Stipendiefinansierade doktorander får istället ersättning via den hos Kammarkollegiet tecknade Doktorandförsäkringen: Sjuk- och föräldraförsäkring för doktorander med stipendier. Sjukanmälan kan då ske till forsakring@kammarkollegiet.se. För mer information om försäkringen, inklusive om hur du ansöker om ersättning, besök: <http://www.kammarkollegiet.se/forsakringar-och-riskhantering/studentforsakringar/doktorandforsakring>

Tjänstledighet och studieuppehåll

Tjänstledighet kan beviljas när doktorand, handledare och prefekt är överens och det skrivs in i den individuella studieplanen. I de fall då stipendier utgör finansieringsform fungerar ledighetsansökan på samma sätt bortsett från att man då talar om studieuppehåll. Oavsett

vilken form av ledighet det rör sig om är det viktigt att villkoren kring den finns dokumenterad.

Föräldraledighet

Du har rätt att vara föräldraledig, och ska då inte utföra arbetsuppgifter under ledighetstiden. Reglerna för föräldraförsäkringen kan i vissa fall verka komplicerade eller svårtolkade. Om det blir aktuellt med föräldraledighet bör du, för att komma rätt i bestämmelserna, ta kontakt med Försäkringskassan och personalavdelningen för att reda ut hur reglerna slår just i ditt fall. Det är viktigt att du gör detta *så snart frågan uppstår*, eftersom du kan behöva uppfylla en kvalifikationstid för att få full föräldrapenning.

Fakultetsnämnden får förlänga utbildningstiden bland annat på grund av föräldraledighet. Förutom den förlängning av forskarutbildningstiden (prolongation) som bör ske på detta sätt och som direkt motsvarar tiden för föräldraledigheten, kan respektive fakultetsnämnd förlänga tiden som doktorand med upp till 3 månader om ledigheten skapat särskilda svårigheter för återupptagande av materialinsamling, experiment eller liknande, det vill säga bevilja så kallad(e) uppstarts-månad(er). En förutsättning är att den forskarstuderande varit ledig i minst 4 månader. Se universitetets föräldrapolicy:

http://regler.uu.se/digitalAssets/14/c_14389-1_3-k_foraldrapolicy.pdf

Översikt över ersättningar och förmåner

	Doktorandanställning	Stipendiefinansiering
Lön (eller motsvarande)	Enligt doktorandstege (lägst 25 000 kr)	Lägstnivå: Motsvarande utbildningsbidraget efter skatt, dvs ca: 12 500 kr. På en del fakulteter utgår som huvudregel högre ersättning (ofta motsvarande doktorandlön).
Semester?	28-35 dagar, semestertillägg utgår	Nej.
Sjukpenninggrundande	Sjuklön/sjukpenning utbetalas	Ersättning utgår ur doktorandförsäkringen hos Kammarkollegiet. (Sjuk- och föräldraförsäkring för doktorander med stipendier.)
Ersättning för läkarbesök, läkemedel etc?	Ja.	Nej.
Föräldrapenning?	Föräldrapenning från Försäkringskassan liksom för andra anställda enligt sjukpenninggrundande inkomst (SGI).	Ersättning utgår ur doktorandförsäkringen hos Kammarkollegiet. (Sjuk- och föräldraförsäkring för doktorander med

	Föräldrapenningtillägg utbetalas från universitetet med upp till 10 % av lönen. För full ersättning krävs att man varit anställd minst 8 månader.	stipendier.)
Pensionsgrundande?	Grundar för allmän pension, och från 28 års ålder även för statlig tjänstepension.	Nej.
Grupplivförsäkring?	Omfattas av statens grupplivförsäkring, även med visst efterskydd.	Omfattas av statens grupplivsförsäkringsskydd även med visst efterlevandeskydd.
Arbetskador?	Omfattas av arbetsskadeförsäkringen, dvs arbetsskadelagen och personskadeavtalet.	Omfattas inte av arbetsskadeförsäkringen, dvs arbetsskadelagen och personskadeavtalet. Omfattas av universitetets studentförsäkring.

Indragning av resurser och avregistrering

Doktorander som bedöms ha grovt åsidosatt sina åtaganden i den individuella studieplanen kan få sina resurser, dvs. handledning, finansiering, arbetsplats, telefon, etc indragna. Beslut om indragning av resurser fattas av rektor efter beredning av organ med ansvar för forskarutbildningen på fakultets-/områdesnivå. Innan beslutet fattas ska såväl doktorand som handledare få yttra sig.

Vid en prövning om indragning av resurser kan doktorandombuden hjälpa till. I bedömningen ska det vägas in huruvida universitetet har uppfyllt sina åtaganden enligt den individuella studieplanen, om doktoranden erhållit fullgod handledning, en god studiemiljö etc. Om universitetet har brutit i sina åtaganden ska åtgärder vidtas så att doktoranden får möjlighet att komma i fas. I det fall det däremot konstateras att doktoranden inte uppfyllt sina åtaganden kan resurserna dras in i ett beslut som ska motiveras.

Den som fått sina resurser indragna kan återfå dem efter en särskild prövning. Centralt är då att doktoranden kan visa på framsteg som gör det troligt att han eller hon förmår avsluta forskarutbildningen inom rimlig tid. Det finns en skillnad mellan att få resurserna indragna och att bli avregistrerad. Även om man har fått resurserna indragna får man kvarstå som registrerad doktorand, och har därmed möjligheten att lägga fram en avhandling. Man kan inte bli avregistrerad mot sin vilja.

Ytterligare förmåner och nyttigheter

Hälso- och sjukvård

Studenthälsan (www.sh.uu.se) är specialiserade på studierelaterade problem. Där finns allmänläkare, kuratorer, psykologer och sjuksköterskor. Studenthälsan arbetar både med förebyggande och behandlande studierelaterad hälsovård. Mottagningen erbjuder individuella samtal, kurser och workshops, samt arbetar med studiemiljöarbete. Bland kurserna ingår inte minst särskilda kurser om stresshantering vilka riktas till och är utformade för doktorander.

Uppsala universitet använder företagshälsovård för att förebygga arbetsrelaterad ohälsa, såväl fysisk som psykisk sådan, skador och sjukdomar samt hjälpa individer att så tidigt som möjligt återkomma till arbetet och påbörja arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering. Sedan den 1 jan 2015 är universitetets leverantör av företagshälsovård Feel Good AB. Samtliga antagna forskarstuderande har, oavsett finansieringsform, rätt att nyttja företagshälsovårdens tjänster i arbetsrelaterade frågor, förutsatt att de har en aktivitetsgrad om minst 20 %. Besöken beslutas om och finansieras av prefekt eller motsvarande eller personalavdelningen. För samtalsstöd bekostas 3 samtal av personalavdelningen utan att prefekt eller motsvarande behöver informeras, men för ytterligare besök behöver man samråda med sin prefekt eller motsvarande, eftersom dessa finansieras av ens institution eller motsvarande.

Den som är anställd kan få ersättning för sjukvård och läkemedel av universitetet. Läs mer på: https://mp.uu.se/web/info/stod/hr-guide/formaner/ersattning_for_sjukvard_och_lakemedel (kräver inloggning på Medarbetarportalen).

Friskvårdsbidrag

Uppsala universitet erbjuder sina anställda friskvårdsbidrag, och ersätter dig genom din institution eller liknande för närvarande (2016) för kostnader upp till 2000 kr per år (eller 1000 kr per termin) för friskvård, i form av friskvårdsbidrag. Mer information finns att få på:

<https://mp.uu.se/web/info/anstallning/stod-arbetsmiljohalsa/halsa/friskvard>

En lista på godkända friskvårdsaktiviteter finns på:

<http://www.skatteverket.se/privat/skatter/arbeteochinkomst/formaner/personalvardmotionochfriskvard/skattefriaformanerao.4.15532c7b1442f256baec714.html>

En lista på *inte* godkända friskvårdsaktiviteter finns på:

<http://www.skatteverket.se/privat/skatter/arbeteochinkomst/formaner/personalvardmotionochfriskvard/ejskattefriaformanerao.4.15532c7b1442f256baec726.html>

För att få full ersättning krävs att du är anställd under hela kortets giltighetstid, annars kommer det att göras avdrag. Tänk på att många träningsanläggningar har studentrabatter som även gäller doktorander! Studenthälsan har t.ex. två anläggningar under namnet Campus1477 (www.campus1477.se).

Internationella kansliet

Internationella kansliet är en del av universitetsförvaltningen som arbetar mot gentemot studenter, institutioner och utländska universitet och samarbetspartners, för att koordinera de olika internationella program och satsningar som finns. Kansliet hjälper också till att välkomna internationella forskare, föreläsare och doktorander och organiserar i det syftet olika aktiviteter. För mer information och kontaktuppgifter, besök:

<https://uadm.uu.se/studentavdelningen/internationella/?languageId=3>

Hitta bostad

Som ny i Uppsala kan det vara svårt att hitta en bostad. Doktorander är också studenter och har således rätt att hyra studentbostad. Universitetet har samlat information om hyresvärdar med studentlägenheter: <http://www.uu.se/utbildning/studera-i-uppsala/bostad/> Uppsala studentkår har tillsammans med universitetet och Uppsala kommun startat en bostadsförmedling, www.studentboet.se. Där finns även råd och tips som kan vara till hjälp i bostadsjakten. Flera av Uppsalas större hyresvärdar har en gemensam bostadskö,

<https://bostad.uppsala.se/> Många institutioner har egna bostäder som de hyr ut under kortare tid till gästforskare, nya doktorander med flera, så kolla också med din institution om du har svårt att hitta bostad.

Facket

Som doktorand kan man vara med i facket om man vill. Det finns flera förbund som organiserar doktorander, både inom SACO och TCO. Lönerna förhandlas lokalt av SACO-S rådet, i vilket SULF är det dominerande förbundet. Fackförbunden är inte partipolitiskt anknutna. För att få hjälp av facket krävs normalt att du är medlem.

A-kassa

Om du varit med i en a-kassa och uppfyller vissa villkor kan du få ersättning medan du söker jobb efter disputationen. Det är vanligt att medlemskap i en a-kassa är kopplat till medlemskap i ett fackförbund, men det är inte nödvändigt. Det viktigaste villkoret för att få ersättning är att man varit med i a-kassan i minst 12 månader. Man kan inte få ersättning under studietiden, alltså inte heller medan man doktorerar, eftersom man måste stå till arbetsmarknadens fulla förfogande. Studier på deltid, med exempelvis halv doktorandanställning i slutet på utbildningen sänker nivån på arbetslöshetsersättningen. A-kassa och fackförbund kan hjälpa till med mer information rörande reglerna för ersättning.

Permanent uppehållstillstånd för doktorander

Om du har bott i Sverige med uppehållstillstånd för doktorandstudier i sammanlagt fyra år under de senaste sju åren, kan du ha möjlighet att få permanent uppehållstillstånd. För mer information, besök:

<http://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Studera-i-Sverige/Universitet-och-hogskola/Permanent-uppehallstillstand-for-doktorander.html>

Länkar, lagar och regler, med mera

Här finns länkar till en del av de viktigaste regler och riktlinjer som kan vara relevanta för doktorander. Observera att man måste vara inloggad i Medarbetarportalen för att kunna följa viss av länkarna.

Allmänna matnyttiga länkar

Doktorandsidorna på medarbetarportalen innehåller en hel del nyttig information om studieplanen, finansiering, förmåner och villkor samt mycket annat. Se vidare:

<https://mp.uu.se/web/info/anstallning/anstallningsvillkor/doktorander> eller <https://mp.uu.se/web/info/forska/forskarutbildning> (inloggning krävs)

Doktorandnämndens hemsida har information om aktuella doktorandfrågor, doktorandnämndens aktiviteter samt kontaktinformation till fakultetsdoktorandråden:

<https://dn.uppsalastudentkar.se/>

Universitets- och högskolerådets hemsida har en informationssida om forskarstudier: <http://studera.nu/forskarutbildning>

Uppsala universitets 'HR-guide' har information om lönestegar för doktorander, förmåner etc:

<https://mp.uu.se/web/info/stod/hr-guide> (inloggning krävs).

Sveriges förenade studentkårers (SFS) Doktorandkommitté:

<http://www.sfs.se/doktorandkommitte>

Om Kammarkollegiets doktorandförsäkring (jfr om den ovan, under Stipendiering och annan finansiering, Försörjning):

<http://www.kammarkollegiet.se/forsakringar-och-riskhantering/studentforsakringar/doktorandforsakring>

Lagar och regler

Universitetets verksamhet regleras av många olika lagar och förordningar. Den kanske viktigaste författningsregleringen avseende doktorander och universitetens skyldigheter gällande sådana finns i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) (google). I bilaga 2 till den nämnda förordningen finns bland annat examensbeskrivningar för licentiat- och doktorsexamen, vilka innehåller gällande mål och krav för respektive examen. För allmän information om författningarna, se exempelvis:

<http://www.uka.se/studenttratt--tillsyn/lagar-och-regler-som-styr-hogskolan.html>

Det finns många andra relevanta regelverk och riktlinjer. Många av reglerna högskolelagen och -förordningen har inarbetats i de olika studieplanerna, framförallt i den allmänna studieplanen.

Uppsala universitet har en samling med mål och regler för utbildning på forskarnivå:

<http://regler.uu.se/Listsida/?kategoriId=139>

Där finns bland annat dokumenten Riktlinjer för utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet (UFV 2009/1993) och Antagningsordning och föreskrifter för betyg inom utbildning på forskarnivå vid Uppsala universitet (UFV 2012/2057), vilka innehåller åtskilliga viktiga

regler som konkretiserar vilka rättigheter och skyldigheter forskar-
studerande har i förhållande till universitetet.

Riktlinjer för användning av företagshälsovård vid Uppsala universitet:

https://mp.uu.se/documents/432512/2457508/Revid-Riktlinje_FHV.pdf/f52febf6-89d5-45ec-87fe-681cfb8aebbb

För information om den allmänna studieplanen, se:

<https://mp.uu.se/web/info/anstallning/anstallningsvillkor/doktorander/den-individuella-studieplanen> (inloggning på medarbetarportalen krävs) och

http://regler.uu.se/digitalAssets/38/38626_Riktlinjer.pdf